

Vienotā patenta pakete

Vienkāršāka un plašāka mēroga
patentaizsardzība
ar mazākām izmaksām

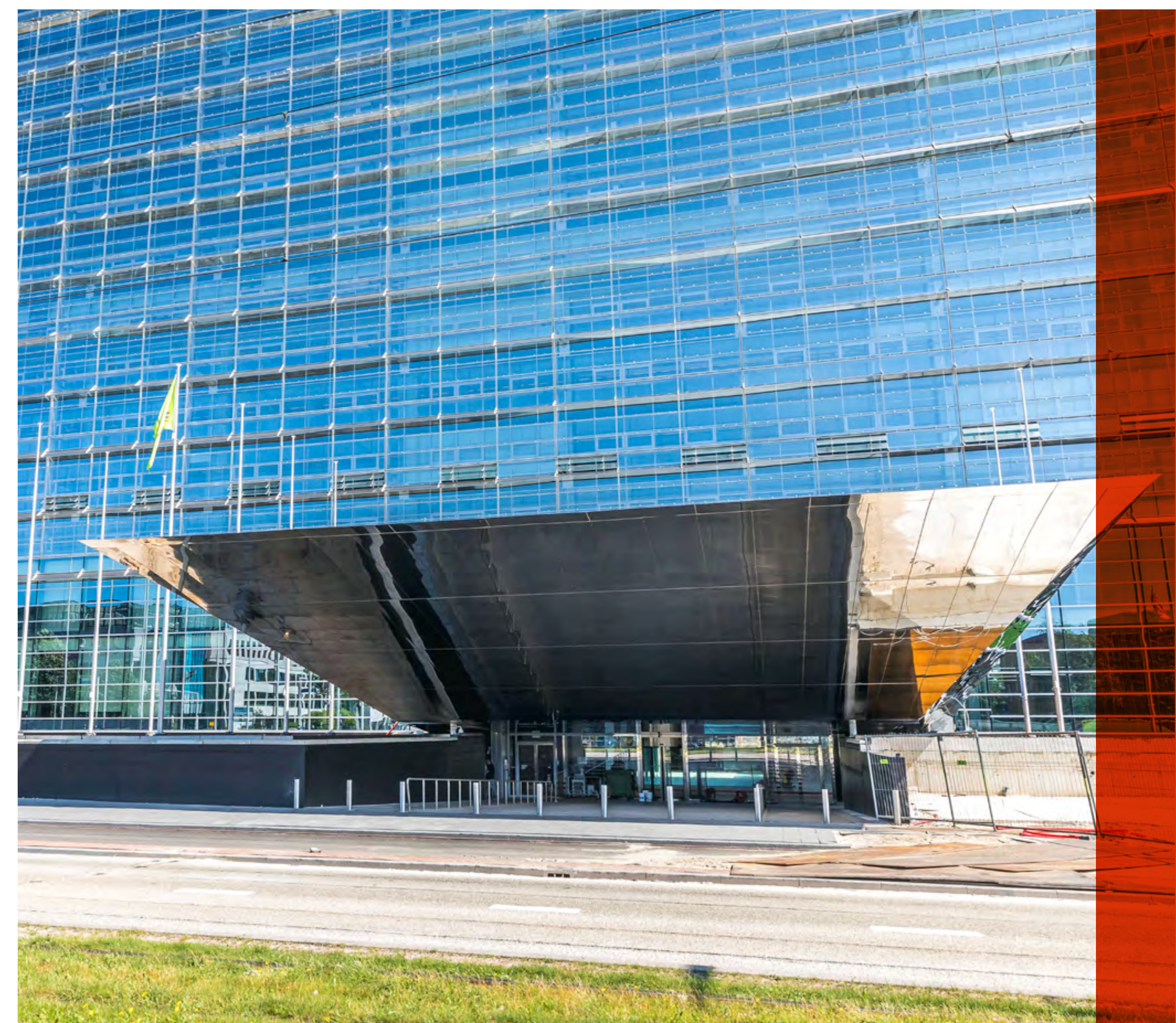
Septembris 2024

Vienotais patents

papildina un stiprina esošo centralizēto Eiropas patenta piešķiršanas sistēmu. Vienotā patentu tiesa un vienotais patents nodrošina lietotājiem izmaksu ziņā izdevīgu risinājumu patentaizsardzībai un strīdu izšķiršanai visā Eiropā, tādējādi veicinot pētniecību, izstrādi un investīcijas inovāciju jomā.

Eiropas patenti ir spēcīgs aktīvs, kas inovātiem uzņēmumiem ļauj piesaistīt investīcijas, noslēgt izdevīgus licencēšanas darījumus, nosargāt savu tirgus daļu un paplašināt uzņēmējdarbību. Tomēr Eiropas patentu apstiprināšana, uzturēšana spēkā un komercializācija var būt dārgs un sarežģīts process.

Jaunizveidotā vienotā patenta sistēma ir ne tikai vienkāršāks un lētāks veids, lai efektīvi aizsargātu izgudrojumus visā Eiropā, bet nodrošina arī mazāk sarežģītu un centralizētu strīdu izšķiršanas kārtību, kas uzlabo juridisko noteiktību.

No nacionālo patentu kopuma ...

Kopš pagājušā gadsimta 70. gadiem Eiropas Patentu iestāde (EPO) ir nodrošinājusi vienotu, centralizētu patentu piešķiršanas procesu Eiropā. Angļu, franču un vācu valodā iesniegtajiem patentu pieteikumiem tika veikts apjomīgs patentmeklējums un ekspertīze, lai nodrošinātu pēc iespējas augstāku iegūto patentu kvalitāti. Saņemot patentu saskaņā ar šo centralizēto patenta piešķiršanas procedūru, patenta īpašnieks var iegūt patentaizsardzību kopumā 45 valstīs. Tomēr piešķirtais Eiropas patents neparedz vienotas tiesības; tas ir nacionālo patentu kopums, kas katrā valstī, kurā tam jāstājas spēkā, ir jāapstiprina un jāuztur spēkā atsevišķi, kas ir apgrūtināši un dārgi.

Piešķirtais Eiropas patents neparedz vienotas tiesības; tas ir nacionālo patentu kopums, kas katrā valstī, kurā tam jāstājas spēkā, ir jāapstiprina un jāuztur spēkā atsevišķi, kas ir apgrūtināši un dārgi.

... līdz vienotai tiesību sistēmai

Vienotā patenta sistēma novērš šos trūkumus iesaistītajās ES dalībvalstīs: jaunais **vienotā spēka Eiropas patents (“vienotais patents”)** vienkāršotā veidā nodrošina vienotu patentaizsardzību ar plašu teritoriālo darbības jomu, tādējādi ievērojami samazinot birokrātisko slogu un izmaksas. Centralizētajā Eiropas patenta piešķiršanas procedūrā tagad ir ieviestas izmaiņas: tā vietā, lai apstiprinātu Eiropas patentu vairākās valstīs atsevišķi, patenta īpašnieki var iegūt vienoto patentu, iesniedzot EPO vienu pieprasījumu, kas darbojas kā “vienas pieturas aģentūra” un ir atbildīga arī par vienotā patenta un ar to saistīto maksājumu centralizētu administrēšanu.

Jaunais vienotā spēka Eiropas patents vienkāršotā veidā nodrošina vienotu patentaizsardzību ar plašu teritoriālo darbības jomu, tādējādi ievērojami samazinot birokrātisko slogu un izmaksas.

Kā tas darbojas?

Vienotais patents neaizstāj esošo Eiropas patentu sistēmu, bet gan papildina to. Inovatīvi uzņēmumi visā pasaulē var brīvi izvēlēties izmantot nacionāla mēroga sistēmu, apstiprinot Eiropas patentu vienā vai vairākās EPK līgumslēdzējās valstīs, vai arī dot priekšroku vienotā patenta aizsardzībai. Taču pastāv iespēja izvēlēties apvienot jauno ar esošo sistēmu un tādējādi iegūt vienoto patentu līdztekus savam tradicionālajam Eiropas patentam, kas apstiprināts citās EPK līgumslēdzējās valstīs, kuras vai nu nepiedalās jaunajā vienotā patenta sistēmā, vai arī vēl nav pievienojušās Vienotās patenta tiesas izveides nolīgumam.

Vienotais patents neaizstāj esošo sistēmu, bet gan papildina to. Inovatīvi uzņēmumi visā pasaulē var brīvi izvēlēties izmantot nacionāla mēroga sistēmu, dot priekšroku vienotā patenta aizsardzībai vai arī apvienot jauno ar esošo sistēmu.

Kā to iegūt?

Lai izgudrojuma īpašnieki varētu reģistrēt vienoto patentu EPO, vispirms ir jāiegūst Eiropas patents. Tas nozīmē, ka Eiropas patenta pieteikums ir jāiesniedz un jāizskata saskaņā ar Eiropas Patentu konvencijas noteikumiem un procedūrām. Atšķirībā no līdz šim pastāvošās kārtības, tagad esošā centralizētā procedūra pirms patenta piešķiršanas ir papildināta ar centralizētu procedūru pēc patenta piešķiršanas EPO.

Vienotā patenta iegūšanas procedūra ir vienkārša un labi saprotama: Eiropas patents tiek piešķirts ar vienādu pretenziju kopumu attiecībā uz visām iesaistītajām ES dalībvalstīm. Pieprasījums piešķirt patentam vienotu spēku ir jāiesniedz viena mēneša laikā no dienas, kad ir publicēts paziņojums par Eiropas patenta piešķiršanu, un to var iesniegt agrāk jebkurā brīdī pēc lēmuma par patenta piešķiršanu paziņošanas. Izņemot sākotnējo pārejas periodu, vienotajam patentam nebūs nepieciešami tulkojumi pēc patenta piešķiršanas. EPO izskatīs pieprasījumu piešķirt patentam vienotu spēku un reģistrēs vienoto patentu, ja tiks izpildītas visas prasības.

Vienotā patenta iegūšanas procedūra ir vienkārša un labi saprotama: patentu īpašniekiem vispirms ir jāiegūst Eiropas patents, patentam iegūstot vienotu spēku.

Kādas ir izmaksas?

Pieprasījums piešķirt patentam vienotu spēku ir bez maksas; tas nozīmē, ka par to EPO nav jāmaksā ne par pieteikumu, ne izskatīšanu, ne arī par reģistrāciju.

Tāpat vienotā patenta uzturēšanas maksas apmērs ir ļoti pievilcīgs un uzņēmējdarbībai draudzīgs: kopējās izmaksas par patenta uzturēšanu pirmos desmit gadus, kas ir vidējais Eiropas patenta darbības laiks, nepārsniedz EUR 5 000.

Pieprasījumu var iesniegt bez maksas, un vienotā patenta uzturēšanas maksa ir ļoti pievilcīga un uzņēmējdarbībai draudzīga.

Salīdzinot šo maksu un netiešo izmaksu apmēru, secināms, ka vienotā patenta kopējās izmaksas būs ievērojami zemākas nekā pašreizējās izmaksas, kas veidojas, apstiprinot un uzturot spēkā tradicionālo Eiropas patentu četrās valstīs.

Vienotā patenta izmaksu ietaupījuma potenciāls kļūst pilnībā skaidrs, ja aprēķinos tiek ņemts vērā arī ietaupījums no patenta vienkāršotā administrēšanas procesa. Saņemot tradicionālo Eiropas patentu, bija jāmaksā ar patentiem saistīta uzturēšanas maksa dažādos apmēros, dažādās valūtās un dažādu valstu patentu iestādēm, kurām turklāt arī bija atšķirīgas juridiskās prasības, jo īpaši attiecībā uz termiņiem. Par vienoto patentu jāmaksā tikai vienota patenta uzturēšanas maksa centralizēti EPO un vienā valūtā (euro) saskaņā ar standartizētu procedūru un vienotu termiņu, kā arī bez pienākuma piesaistīt pārstāvi.

Turklāt MVU tagad ir tiesības saņemt kompensāciju EUR 500 apmērā par izmaksām, kas saistītas ar sākotnējā patenta pieteikuma tulkojuma iesniegšanu EPO vienā no trim oficiālajām Eiropas Savienības valodām.

Vienotā patenta uzturēšanas maksa

–	–	11. gads	€ 1 460
2. gads	€ 35	12. gads	€ 1 775
3. gads	€ 105	13. gads	€ 2 105
4. gads	€ 145	14. gads	€ 2 455
5. gads	€ 315	15. gads	€ 2 830
6. gads	€ 475	16. gads	€ 3 240
7. gads	€ 630	17. gads	€ 3 640
8. gads	€ 815	18. gads	€ 4 055
9. gads	€ 990	19. gads	€ 4 455
10. gads	€ 1 175	20. gads	€ 4 855

– Papildu maksa par novēlotu patenta uzturēšanas maksas samaksu = 50 % no kavētās patenta uzturēšanas maksas apmēra (RFeesUPP 2. panta 1. punkta 2. apakšpunkts)

– Patenta uzturēšanas maksas samazinājums 15 % apmērā atklātās licences gadījumā (UPR 12. noteikums, RFeesUPP 3. pants)

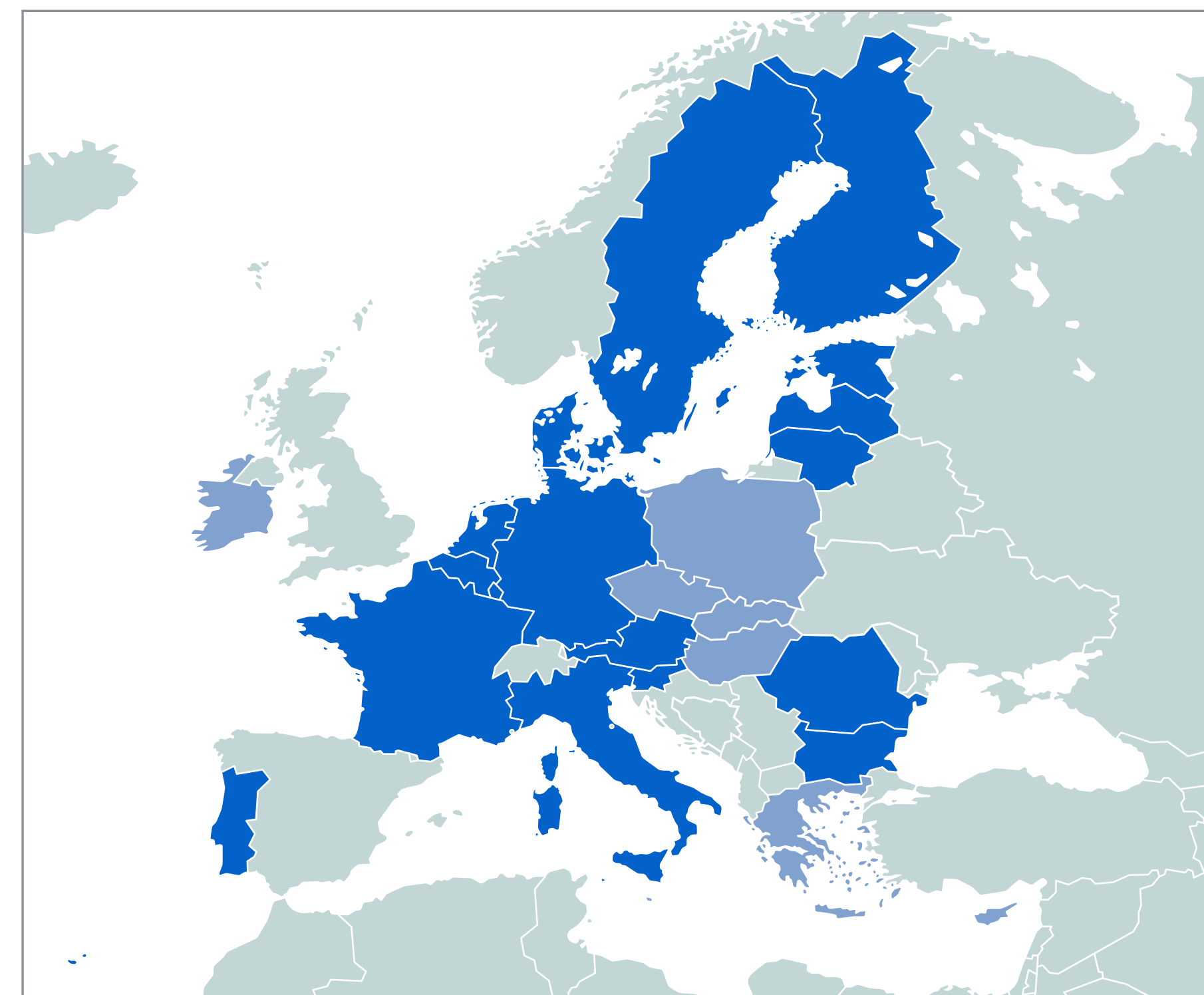
Sīkāku informāciju par vienotā patenta izmaksām salīdzinājumā ar līdzvērtīgu aizsardzību tikai četrās vadošajās Eiropas valstīs saskaņā ar tradicionālo Eiropas patentu sistēmu skatīt [EPO tīmekļvietnē](#).

Kāda ir ģeogrāfiskā darbības zona?

Vienotā patenta ģeogrāfiskā darbības zona potenciāli varētu aptvert visas 27 ES dalībvalstis.

Lai vienotais patents darbotos attiecīgajā teritorijā, dalībvalstij ir ne tikai jāizveido ciešāka sadarbība, bet arī jāratificē Vienotās patentu tiesas izveides nolīgums, kad vienotais patents tiek reģistrēts.

Attiecīgā vienotā patenta ģeogrāfiskā darbības zona paliks nemainīga visā tā darbības laikā, tā netiks attiecināta uz valstīm, kas ratificēs Vienotās patentu tiesas izveides nolīgumu pēc vienotā spēka reģistrācijas.

No 25 dalībvalstīm, kurām ir ciešāka sadarbība, 18 valstis (tumši zilā krāsā) ir ratificējušas Vienotās patentu tiesas izveides nolīgumu. Tādējādi šajās valstīs darbojas vienotā patentaizsardzība (Austrija, Beļģija, Bulgārija, Dānija, Francija, Igaunija, Itālija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Portugāle, Rumānija, Slovēnija, Somija, Vācija, Zviedrija), kā arī vēl 7 valstis (gaiši zilā krāsā) varēs piedalīties vienotās patentaizsardzības sistēmā pēc Vienotās patentu tiesas izveides nolīguma ratificēšanas (Čehija, Grieķija, Īrija, Kipra, Polija, Slovākija, Ungārija). Horvātija un Spānija pēc to izvēles var tuvākā nākotnē pievienoties ciešākas sadarbības valstīm.

Vienota specializēta tiesa Eiropas patentu lietās

Jaunizveidotā specializētā Vienotā patentu tiesa (VPT) piemēro vienotas materiālo patenttiesību normas, nosakot piešķirto tiesību apjomu un to ierobežojumus.

Līdz ar Vienotās patentu tiesas (VPT) izveidi tiesiskās izpildes process kļūst daudz vienkāršāks; tā ir jauna, centrālā patentu lietās specializēta tiesu iestāde iesaistītajām ES dalībvalstīm, un tās jurisdikcijā ietilpst ar patentiem saistītu strīdu izšķiršana, jo īpaši saistībā ar patentu pārkāpumiem vai atcelšanu.

Tā kā iepriekš specializēta Eiropas patentu tiesa nebija izveidota, patentu lietas varēja izskatīt paralēlos tiesvedību procesos dažādu valstu tiesās, kas varēja sarežģīt un sadārdzināt tiesvedību visām iesaistītajām pusēm.

Ar VPT situācija mainās. Vienotā patenta un tradicionālā Eiropas patenta īpašniekiem tagad ir vienkāršota patentu tiesvedības sistēma valstīs ar atbilstošu jurisdikciju.

VPT ietilpst Pirmās instances tiesa, Apelācijas tiesa un tiesas kanceleja. Tā piemēro vienotas patenttiesību materiālās normas, nosakot piešķirto tiesību apjomu un to ierobežojumus. Lēmumus pieņem starptautiska tiesnešu kolēģija, kuras sastāvā ir gan juridiski, gan tehniski kvalificēti tiesneši. Pieņemtie lēmumi būs atbilstoši visaugstākajiem kvalitātes standartiem un nodrošinās saskaņotu tiesu praksi, tādējādi uzlabojot juridisko noteiktību.

VPT procedūras būs vienkāršākas, ātrākas un efektīvākas. Tiesvedības izmaksas būs zemākas, jo tiesvedība nebūs jāveic katrā dalībvalstī. Turklāt mazajiem uzņēmumiem tiks samazinātas tiesas nodevas, un, ja tie zaudēs lietu, tiks piemērots arī zemāks uzvarētājam pusei atlīdzinājamo izdevumu maksimālais apmērs.

Līdztekus vienotajiem patentiem VPT jurisdikcijā ietilpst arī tradicionālie Eiropas patenti, lai gan pārejas periodā līdz 2030. gada 31. maijam tiks piemēroti daži izņēmumi.

Kad tika ieviesta jaunā sistēma?

Jaunā vienotā patenta sistēma stājās spēkā **2023. gada 1. jūnijā**, kad sāka darboties Vienotā patenta tiesa.

Izdevējs un redaktors:

Eiropas Patentu iestāde
© EPO Septembris 2024
epo.org/unitary

Atbildīgais par saturu:

Patentu attīstības direktorāts, Intelektuālā īpašuma
laboratorija (D 5.2.1) un Vienotā patenta nodaļa (D 5.3.2.2)

Adrese:

Bob-van-Bentham-Platz 1 | 80469 Minhene | Vācija

Tālr.:

+49 89 2399-0

E-pasts:

support@epo.org

Tulkojums sadarbībā ar Patentu valdi.